

Česko na COP30 s klimatickým dluhopisem

Jak podpořit investice do dekarbonizace Česka a české investice do dekarbonizace světa?

Emise skleníkových plynů a urgency dekarbonizace stoupají, proto spravedlivá klimatická opatření vyžadují další vládní koordinaci a financování. Na klimatické konferenci COP30 se bude mj. zvažovat rozšíření **zemí, které přispívají na klimatické projekty v rozvojových zemích** (členské země OECD v r. 1992), o **privátní sektor** (Obrázek 1).

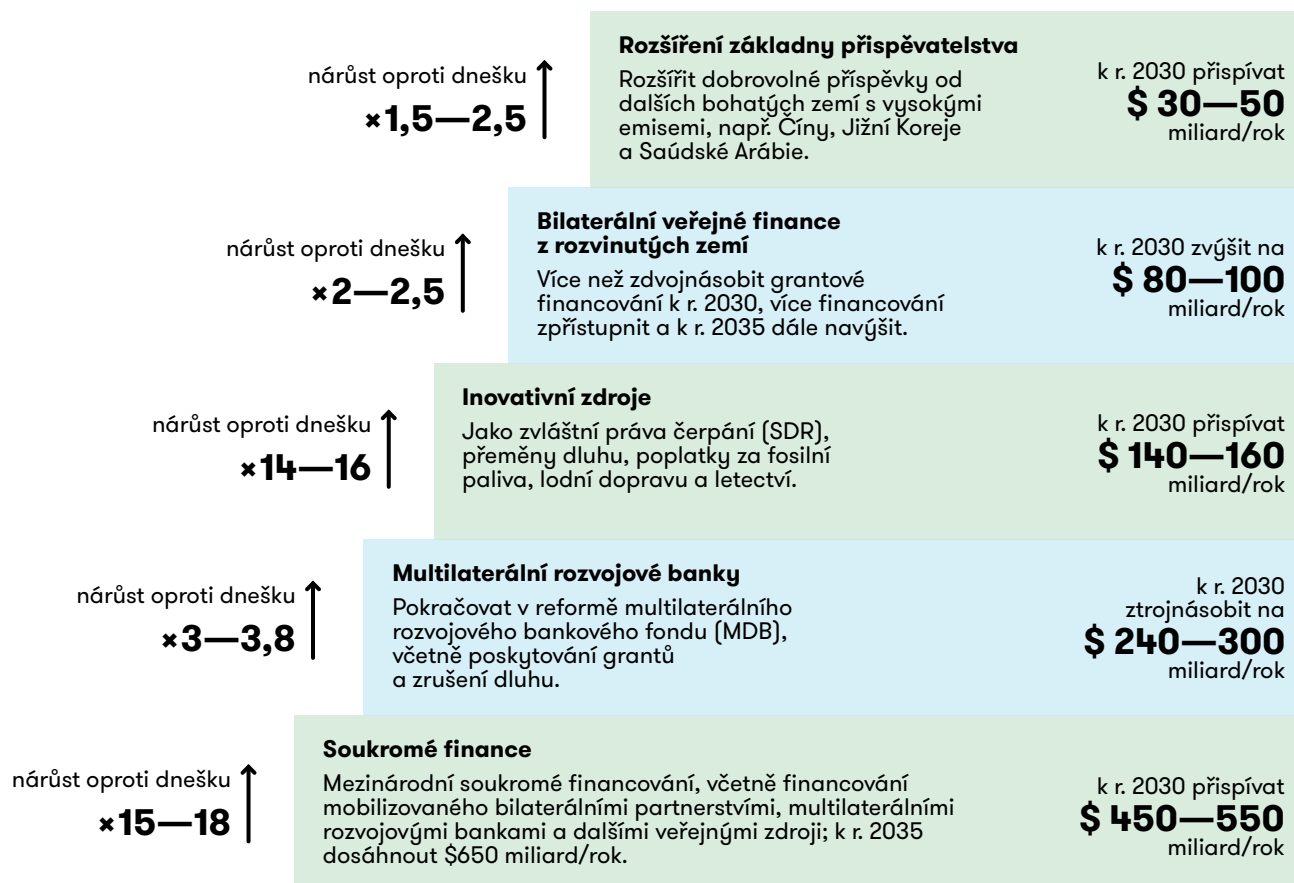
I v Česku by jasný **investiční plán, jak do dekarbonizace zapojit soukromý sektor** (podniky, domácnosti), **podpořil** plnění Národního energeticko-klimatického plánu (NECP) do r. 2030. Česku tento krok doporučila při hodnocení aktualizace NECP Evropská komise.

Český firemní sektor již klimatická opatření financuje různými nástroji, např. **od r. 2021 vydává udržitelné dluhopisy** mezinárodního standardu ICMA. Dluhopis je cenný papír opravňující investorstvo (kupující) ke splátce dlužné částky emitentem dluhopisu (dlužníkem) v domluveném čase. Databáze ICMA do r. 2024 registruje české udržitelné dluhopisy o objemu **107 miliard Kč (\$ 5,23 bn)**. Reálný objem na trhu bude značně větší. **Státní sektor** zatím nevyužil možnosti prostřednictvím **Ministerstva financí (MF)** emitovat obdobné nástroje jako **incentivu pro domácí i zahraniční klimatická opatření**.

Obrázek 1: Jak dosáhnout potřebných financí? Finanční schodistě, kudy z COP29. Správná kombinace zdrojů může ročně zajistit \$ 1 bilion mezinárodních financí do r. 2030 a \$ 1,3 bilionu do r. 2035, což odpovídá zahraniční **investiční potřebě rozvojových zemí** s výjimkou Číny **na snížování emisí a řešení dopadů změny klimatu**. Vypracováno z [Third report of IHLEG on Climate Finance](#) (2024) a [UNCS](#) (2024) v hodnotách \$ 2022.

2030

\$ 1 bilion ročně ze zahraničí na klimatická opatření rozvojových zemí

Státní dluhopisy jako cesta ke klimatické akci

Větší aktivita na **globálním trhu se státními dluhopisy** (\$ 70 bilionů) může nejen pro Česko, ale zejména **pro rozvíjející se ekonomiky a rozvojové země, představovat nástroj k levnějšímu státnímu financování klimatických cílů**. Avšak pouze spravedlivě nastavené nástroje mohou **prolomit začarovaný kruh dluhové, environmentální a rozvojové krize**.

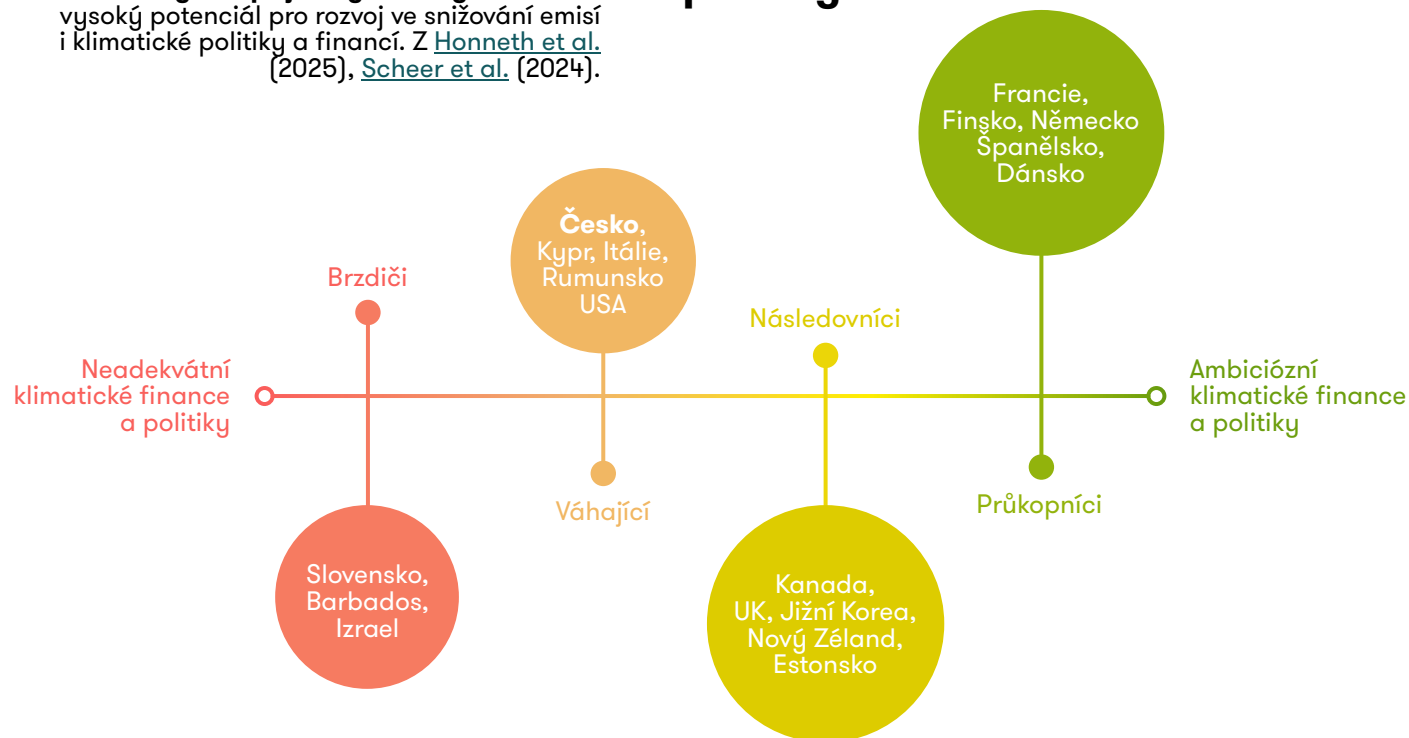
Jak poznat kredibilní klimatický dluhový nástroj?

1. **Nepenalizuje rozvojové a rozvíjející se trhy, naopak je podporuje.**
2. Protože **rozvojové země bývají více vystaveny fyzickým rizikům spojených se změnou klimatu a mívají i vyšší emise** z industriálních procesů, je třeba tento rozdíl zohlednit **při hodnocení plnění klimatických rizik a příležitostí**. Jedním ze způsobů je hodnotit tato rizika a příležitosti států dle principu CBDR (společné, ale diferencované odpovědnosti), který vychází z klimatických vyjednávání.
3. Jako obecný princip tvorby a mobilizace **klimatických financí** platí, že musí být:
 - jednoduše přístupné,
 - transparentní,
 - snižovat kapitálové náklady a
 - **nezvyšovat existující dluh.**

Zdroje: [AMO](#) (2023), [IHLEG](#) (2024), [ASCOR](#) (2025), [SSHJ](#) (2025).

Obrázek 2. Hodnocení řízení klimatických rizik a příležitostí ČR v porovnání s ostatními vysokopříjmovými státy. Česko má vysoký potenciál pro rozvoj ve snižování emisí i klimatické politiky a financí. Z [Honneth et al. \(2025\)](#), [Scheer et al. \(2024\)](#).

Klimatické finance a politiky

Doporučení pro ČR v oblasti mezinárodní spolupráce a financí

- Národní a mezinárodní klimatické ambice jsou úzce propojené - finanční nástroje přímo vázané na klimatická opatření mohou podpořit obojí.
- V rámci UNFCCC Česko nemusí financovat rozvojová klimatická opatření. Stejně **jako ostatní vysokopříjmové země se však může dobrovolně zavázat přispívat alespoň 0,2 % HDP**. Naposledy se ČR se na COP27 zavázala v období 2024–2027 přispívat částkou do Zeleného klimatického fondu, která odpovídá **2 Kč na obyvatele ČR ročně**.
- Letos při **vyjednávání** Nového cíle pro financování klimatických opatření (**NCQG**) ve výši \$ 300 bilionů z veřejných a \$ 1,3 bilionů z mezinárodních zdrojů do r. 2035 schváleného na COP29, se může Česko poprvé představit s **kredibilní nabídkou investic a grantů, včetně spolupráce s privátním sektorem**. Tímto může proměnit svou roli „černého pasažéra“ klimatických financí na roli důvěryhodného partnera.

Jaké dluhopisy může Česko vydat?

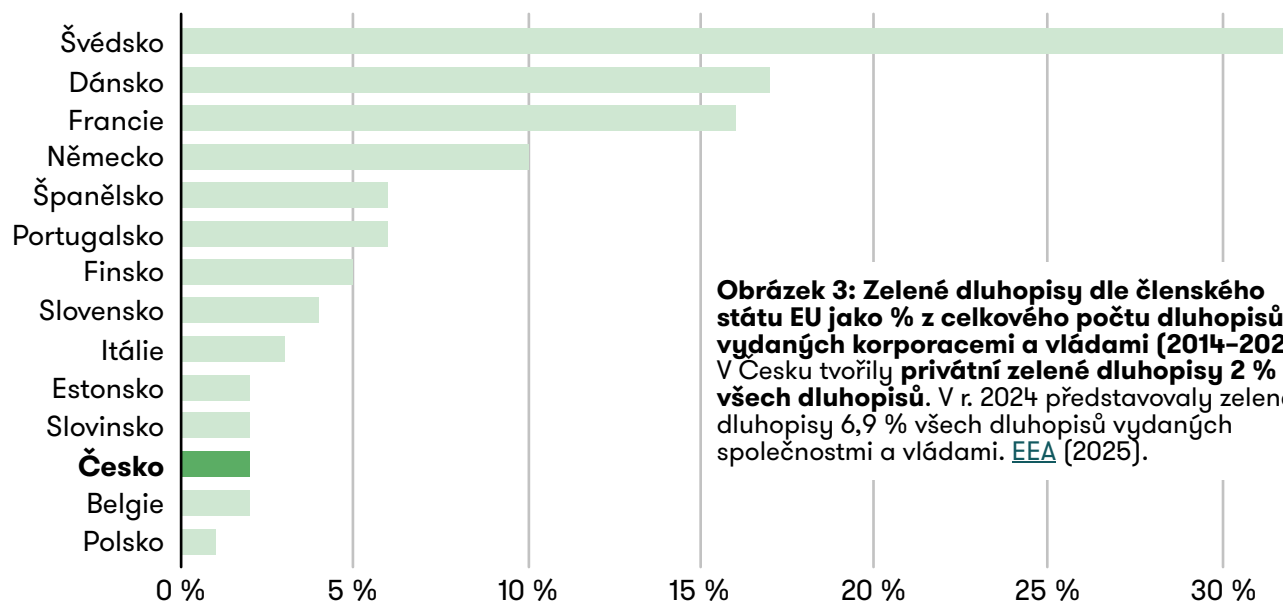
Dluhopisy podporují dekarbonizaci dvěma způsoby: **A)** dluhopis je navázán na vývoj environmentálních indikátorů emitenta, nebo **B)** výtěžek z dluhopisů musí emitent použít výhradně na zelené projekty.

Příklady z Česka jsou:

A. Dluhopisy vázané na udržitelnost (SLB) nevymezují použití získaných financí z dluhopisů. Finance může emitent použít na obecné účely. Emitent typicky platí pokutu, pokud svých env. cílů nedosáhne – např. v podobě vyplacení vyššího úroku investorstvu. Databáze ICMA uvádí k r. 2024 dluhopisy skupiny ČEZ jako jediné SLB vydané v ČR.

B. Udržitelné dluhopisy se n rozdíl od SLB používají výhradně k financování projektů s pozitivním dopadem na společnost a/nebo životní prostředí. V ČR je vydala Raiffeisenbank. **Pokud projekty plní pouze environmentální cíle** – např. obnovitelné zdroje energií, energetická účinnost, čistá doprava a zelené budovy – **jedná se o zelené dluhopisy** (Obrázek 3). Ke konci 2024 je vydaly Accolade, České dráhy, ČSOB, Energo-PRO, EPH, KOOR, Trigema a Unicredit Bank.

Český veřejný sektor dosud žádné zelené ani SLB dluhopisy nevydal. Od 1. října 2025 MF poprvé emituje dluhopisy s výhradně společenským dopadem (**sociální dluhopisy**).

Obrázek 3: Zelené dluhopisy dle členského státu EU jako % z celkového počtu dluhopisů vydaných korporacemi a vládami (2014–2024). V Česku tvořily **privátní zelené dluhopisy 2 % všech dluhopisů**. V r. 2024 představovaly zelené dluhopisy 6,9 % všech dluhopisů vydaných společnostmi a vládami. [EEA](#) (2025).

Doporučení pro ČR: Proč a jak hledat nové zdroje financování na klimatická opatření?

- Česko dlouhodobě identifikuje značnou **investiční potřebu pro plnění NECP do r. 2030 z privátního sektoru** – není ale státem kvantifikovaná. PwC uvádí, že souhrnná výše na plnění všech dekarbonizačních cílů Česka se pohybuje okolo **53 mld. EUR pro státní a 61 mld. EUR pro soukromý sektor**. Vláda by proto měla připravit sektorový investiční plán plnění NECP pro veřejné i soukromé zdroje.
- Česko může nově akcelarovat spolupráci veřejného a soukromého sektoru na dekarbonizaci např. emitováním tematických dluhopisů, které dekarbonizaci přímo podporují.
- **Vydání státního zeleného dluhopisu** může posílit realizaci klimatických opatření doma a v rozvojových zemích. Regulace evropských zelených dluhopisů (EuGB) Česku nabízí zlatý standard vycházející z EU Taxonomie.
- **Emitování státního SLB** může naopak zvýšit finanční motivaci ČR plnit vnitrostátně stanovený příspěvek (NDC) **do r. 2035**. Aktualizovaný NDC má **Česko představit na COP30 jednotně s členskými státy Evropské unie**.
- Tvorba těchto dluhopisů vyžaduje spolupráci s předními finančními institucemi, by dále rozšířilo možnosti ČR směřovat mezinárodní finanční toky a podpořilo domácí kapitálový trh.

Dobrá praxe ze Slovinska: nové SLB

Slovinsko vydalo **dva udržitelné dluhopisy** (€ 1 mld. v r. 2021 a € 1,25 mld. v r. 2023), kdy poptávka **přesáhla nabídku až 7×**, což svědčí o vysoké důvěře investorstva, na které může stavět i ČR.

- **Nový rámec pro financování SLB Slovinska** z května 2025 váže plnění tamního NECP (2021–2030) na míru úroku vyplaceného investorstvu z SLB.
- **NECP cílí na snížení emisí o 55 % do r. 2035** oproti 2005, což je **v souladu s Pařížskou dohodou a spravedlivým podílem** v rámci emisního scénáře 1,5°C.

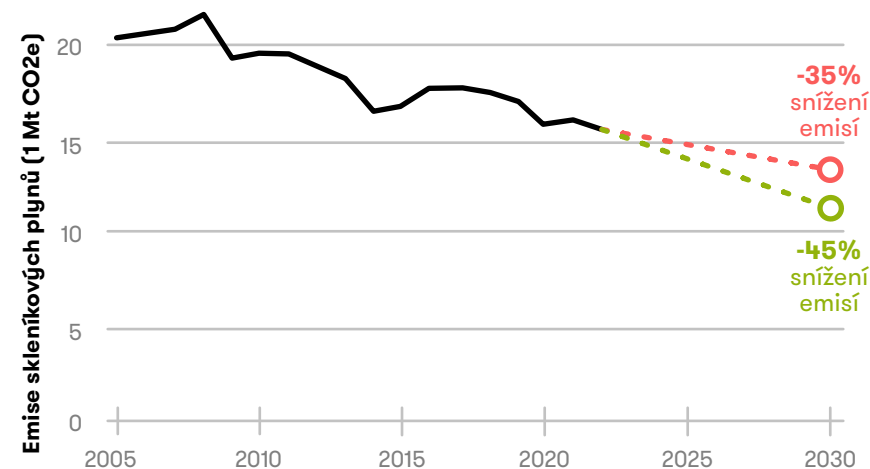
Doporučení pro vydání SLB v ČR

- S dluhopisy se neoddělitelně pojí riziko **greenwashingu**. Nad rámec regulace lze toto vysoké riziko snížit externím hodnocením **pomocí nezávislého nástroje ASCOR** (Assessing Sovereign Climate-related Opportunities and Risks).
- Pro investorstvo může nákup dluhopisu **omezit rizika spojená s probíhající ekonomickou transformací**. Struktura dluhopisové struktury typu SLB zároveň chrání proti selhání transformace (**hedging**).
- Pro stát je u SLB klíčové nastavit environmentální indikátory (např. z [databáze ICMA](#)) tak, aby pravděpodobnost výnosu byla motivační pro investorstvo a zároveň podporovala reálné snižování emisí.

Zdroje: [AFII](#) (2025), [ASCOR](#) (2025), [ČNB](#) (2022), [EEA](#) (2025), [MFRS](#) (2025), [ICMA](#) (2025).

Obrázek 4.a: Reálný a očekávaný vývoj emisní trajektorie Slovinska v letech 2005–2030.

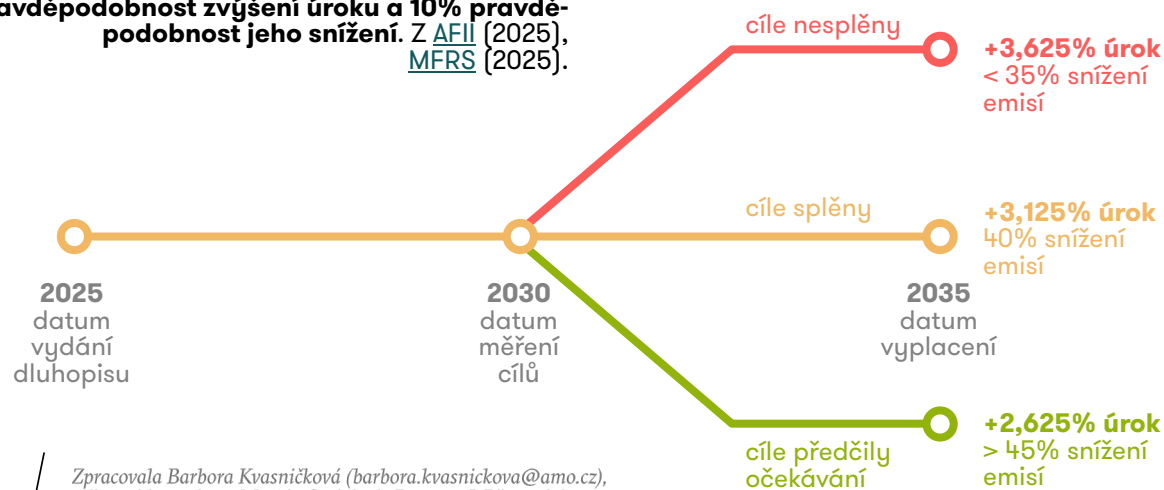
Červená trajektorie ukazuje 35% snížení emisí a zelená trajektorie značí snížení o 45 %, což pro Slovinsko představuje méně a více ambiciózní scénáře plnění NECP. Z [MFRS](#) (2025).

Obrázek 4.b: Míra snížení emisí určuje výši úroku, který Slovinsko investorstvu vyplatí.

Pokud Slovinsko do 2030 dle NECP sníží emise o 40 %, investorstvo obdrží sjednaný úrok. Když země cíle nesplní, vyplacený úrok se zvýší o 0,5 procentního bodu (p.b.). Naopak, pokud Slovinsko cíle 2030 značně překročí, úroková sazba se investorstvu sníží o 0,5 p.b. Institut AFII očekává **50% pravděpodobnost zvýšení úroku a 10% pravděpodobnost jeho snížení**. Z [AFII](#) (2025), [MFRS](#) (2025).

Příklad vývoje environmentálních cílů Slovinska

Zpracovala Barbora Kvasničková (barbora.kvasnickova@amo.cz), odborná konzultace Marián Suchánek, Romana J. Březovská.

Grafická úprava Jaroslav Kopřiva.

říjen 2025